

KEURUUN KAUPUNGIN SIVISTYSPALVELUT

SOSIAALISEN MEDIAN OHJEET OPETUS- JA KASVATUSHENKILÖKUNNALLE, MUULLE HENKILÖKUNNALLE, OPPILAILLE SEKÄ VANHEMMILLE

Sisällysluettelo

1 SOSIAALINEN MEDIA	3
2 SOSIAALISEN MEDIAN KÄYTTÖSÄÄNNÖT	4
3 OPETTAJA SOSIAALISEN MEDIAN KÄYTTÄJÄNÄ	6
3.1 Toimintaroolit sosiaalisessa mediassa	6
3.2 Oppiminen sosiaalisessa mediassa	6
4 OPPILAS SOSIAALISESSA MEDIASSA	8
5 HUOLTAJIEN ROOLI LASTEN SOSIAALISEN MEDIAN KÄYTÖSSÄ	9

1 SOSIAALINEN MEDIA

Sosiaalinen media, ns. some, on tietoverkkoja ja tietotekniikkaa hyödyntävä viestinnän muoto. Sosiaalisessa mediassa käsitellään vuorovaikutteisesti ja käyttäjälähtöisesti tuotettua sisältöä ja luodaan sekä ylläpidetään ihmisten välisiä suhteita. (Sanastokeskus TSK 20, 2010.) Jokaisella käyttäjällä tai käyttäjäryhmällä on siten mahdollisuus olla aktiivinen viestijä ja sisällön tuottaja. Sisällön tuotto ja jakelu toimii periaatteella monelta monelle, eikä perinteisellä yhdeltä monelle mallilla, kuten joukkoviestimien tuotto ja jakelu toimivat.

Sosiaalisesta mediasta on lyhyessä ajassa tullut merkittävä osa yhteiskuntaa. Sosiaalinen media antaa jokaiselle mahdollisuuden vaikuttaa ja oppia aktiivisesti osallistuen ja yhdessä työskennellen. Sosiaalinen media ja digitaalinen kulttuuri kokonaisuudessaan muuttavat oppimista oppijaa aktivoivaan suuntaan. Tieto- ja viestintätekniiikan hyödyntäminen on uusien mobiililaitteiden avulla mahdollista oppimisympäristöstä riippumatta. Käyttö luo samalla edellytyksiä uudenlaisten toimintatapojen kehittymiselle. Opetuskäytöllä tarkoitetaan kaikkea oppimiseen ja opetukseen liittyvää sosiaalisen median välineillä tapahtuvaa toimintaa.

Sosiaalisen median palvelut tarjoavat kanavia verkostoitumiseen, viestintään, tiedon jakamiseen, osaamisen kehittämiseen ja innovointiin. Sosiaalinen media pitää sisällään mm. seuraavia palvelumuotoja:

- **Verkkoyhteisöt**, joissa ihmiset voivat muodostaa verkostoja, keskustella, seurata keskustelua ajankohtaisista aiheista, pelata yms. Tunnetuimpia verkkoyhteisöjä ovat mm. Facebook (sosiaalinen verkostoituminen), LinkedIn (ammattimainen verkostoituminen) ja Irc-galleria (verkostoitumispalvelu, erityisesti nuorten suosiossa).
- **Blogit**, joihin yksi tai useampi kirjoittaja luo ja julkaisee sisältöä ja joita blogin lukijat voivat kommentoida.
- **Mikroblogien** avulla voi esimerkiksi tiedottaa blogin seuraajia ajankohtaisista asioista. Tunnetuin mikroblogipalvelu on Twitter.
- **Mediapalvelut**, joissa jaetaan materiaaleja, kuten kuvia tai videopätkiä, esim. Youtube (videoiden jakelupalvelu) tai Flickr (kuvien jakelupalvelu).
- **Wikit**, kuten esim. Wikipedia, joissa käyttäjät vuorovaikutteisesti tuottavat ja muokkaavat sisältöä.
- **Virtuaalimaailmat**, joissa käyttäjät voivat luoda virtuaalisen hahmon ja kehittää oman virtuaalisen elämänsä. Tunnetuimpia ovat esim. SecondLife ja HabboHotel.

Tämä asiakirja sisältää Keuruun kaupungin sivistystoimen yleiset ohjeet sosiaalisen median käyttöön henkilökunnalle sekä sosiaalisen median ohjeet opettajille, oppilaille ja huoltajille.

2 SOSIAALISEN MEDIAN KÄYTTÖSÄÄNNÖT

Sosiaalisen median käyttämisessä täytyy olla varovainen. Sosiaalisessa mediassa ”hölmöily” voi kostautua heti tapahtuman jälkeen tai myöhemmin elämässä: se voi esim. rikkoa ihmissuhteita tai työsuhteita tai siitä voi aiheutua taloudellisia menetyksiä.

Sosiaalisen median palvelujen käytössä on syytä noudattaa hyviä tapoja: ole aktiivinen, avoin ja kohtelias. Muita käyttäjiä on hyvä kuunnella ja ymmärtää. Kirjoita rehdisti omalla nimelläsi ja seiso sanojesi takana. Verkossa ei kannata julkaista mitään sellaista, mihin ei halua törmätä tulevaisuudessa ja mitä ei voisi sanoa vastaanottajille kasvotusten. Huomioon on myös otettava muiden tekemien materiaalien tekijänoikeudet. Jos huomaat tehneesi virheen, korjaa se itse ensimmäisenä.

Sosiaalinen media on luonteeltaan henkilökohtainen. Jokainen kantaa vastuun sanomisistaan ja kirjoittamistaan asioista itse. Käytännössä on kuitenkin huomioitava, että Keuruun kaupungin työntekijöiden kirjoittelu ja sanomiset voidaan tulkita kaupungin viralliseksi kannaksi. Jos huomaat kaupunkia koskevaa kirjoittelua ja keskustelua sosiaalisessa mediassa, ilmoita siitä omalle esimiehellesi.

Työntekijä saa itse päättää, käyttääkö sosiaalista mediaa työasioiden hoidossa. Poikkeuksena ovat sellaiset sosiaalisen median palvelut, joita käytetään ainoastaan työasioiden hoitoon. Työsopimuslainsäädäntö ja sähköisen viestinnän tietosuojalaki koskevat kaikkia työntekijöitä.

Yleisimpinä ohjeita sosiaalisen median käyttöön:

1. Noudata sosiaalisten medioiden käytöstä annettuja ohjeistuksia.
2. Jos mainitset sosiaalisen median palvelun henkilöprofiilissa työnantajasi, esiinnyt tällöin kunnan edustajana. Työnantajan mainitsemiseksi katsotaan työsähköpostiosoitteen käyttö yhteystiedoissa.
3. Tutustu huolellisesti sosiaalisen median palvelun sopimusehtoihin. Palvelun tarjoaja voi hyödyntää profiiliin syötettyjä tietoja laajasti. Kannattaa varoa antamasta liian henkilökohtaista tai yksityiskohtaista tietoa, valokuvia tai muuta materiaalia itsestään.
4. Kunnioita perheesi ja ystäväsi suhtautumista sosiaalisiin medioihin. Jos he eivät halua itsestään tietoja, kuvia tms. sosiaaliseen mediaan, noudata heidän toivettaan.
5. Huolehdi tietokoneesi käyttöjärjestelmä- ja työvälineohjelmapäivitysten ajantasaistamisesta ja siitä, että tarvittavat palomuri- ja haittaohjelmien torjuntaohjelmistot ovat käytössä ja päivittyvät automaattisesti.
6. Älä hyväksy tuntemattomia yhteydenottoyrityksiä verkostoosi ja älä napauta vieraita ja hämäräperäisiä linkkejä.
7. Älä keskustele työasioista muissa kuin työtehtäviin hyväksytyissä sosiaalisissa medioissa. Ole erityisen tarkkana yksityisyyden suojaan kuuluvan tai salassa pidettävän tiedon suhteen.

8. Älä käytä samaa salasanaa sosiaalisen median eri palveluissa. Älä myöskään käytä samoja käyttäjätunnuksia ja salasanoja työ- ja vapaa-ajan palveluissa. Huolehdi salasanojesi laadusta käyttämällä vain ns. vahvoja salasanoja. Työsähköpostiosoitetta saa käyttää vain työhön liittyvissä palveluissa, jolloin esiinnyt työnantajasi edustajana.
9. Tarkasta käyttäjäprofiilin yksityisyyden suoja koskevat asetukset ja muuta niitä tarvittaessa siten, että tiedot ovat vain haluamasi käyttäjäjoukon saatavilla.
10. Oman työpöydän ja tiedostojen jakaminen verkossa on ehdottomasti kielletty. Työkoneelle ei saa ladata tai asentaa verkosta asennusohjelmia tai muita ohjelmistoja eikä sosiaalisen median palvelun ehdottamia lisätuotteita ilman kaupungin ICT-asiantuntijoiden antamaa lupaa.
11. Jos epäilet joutuneesi huijatuksi tai muun hyökkäyksen kohteeksi, pyydä apua. Tee tarvittaessa rikosilmoitus, vaikka esim. taloudellinen menetys jäisi osaltasi vaatimattomaksi.

Lisäksi Keuruun kaupungin sivistyspalvelujen henkilöstön tulee noudattaa seuraavia sosiaalisen median käyttösääntöjä:

1. Työhön liittymättömien palvelujen käyttö on kiellettyä työaikana.
2. Älä luo Keuruun kaupunkiin liittyvää sosiaalisen median palvelua tai profiilia ilman työnantajan/esimiehen lupaa.
3. Jos kommentoit sosiaalisessa mediassa työasiaa, esiinnyt omalla ja organisaation nimellä. Kunnioita muita keskustelussa mukana olevia.
4. Älä kommentoi julkisilla foorumeilla (esim. blogeissa) organisaatioon liittyviä asioita organisaation nimissä ilman asiasta vastaavan esimiehen, johtajan tai tiedottajan hyväksyntää.
5. Julkaistessasi kuvia tms. sosiaalisessa mediassa, muista tekijänoikeudet.
6. Sosiaalisen median käyttämisestä ja omasta verkkoidentiteetistään päättää jokainen työntekijä itse. Käyttäessään työsähköpostiosoitetta yhteystiedoissaan työntekijä edustaa Keuruun kaupunkia, jolloin on voimassa työntekijän velvollisuudet ja oikeudet.
7. Sosiaalisen median käytössä tulee noudattaa organisaation voimassa olevia tietoturvaohjeistuksia.

3 OPETTAJA SOSIAALISEN MEDIAN KÄYTTÄJÄNÄ

Opettajan tulisi tuntea perusasiat sosiaalisesta mediasta, koska se on tärkeä ja kiinteä osa nykyistä työskentelykulttuuria. Lapset ja nuoret viettävät paljon vapaa-aikaansa sosiaalisen median eri palvelujen parissa. Sosiaalinen media tarjoaa ajanvietteen lisäksi kuitenkin myös hyviä välineitä opiskeluun.

Opettajat käyttävät sosiaalista mediaa työssään, jos se on oppimisen ja opettamisen kannalta tarkoituksenmukaista. Sosiaalisen median palvelut tuleekin nähdä työvälineinä muiden tieto- ja viestintävälineiden ohella. Sosiaalinen media mahdollistaa myös verkostoitumisen oman alan asiantuntijoiden, kollegoiden, huoltajien ja oppilaiden kanssa.

Sosiaalisen median palveluiden käytössä tulee huomioida erilaiset oppijat ja oppimistyyli. Oppimiseen ja kasvatukseen sopiva palvelukokonaisuus mahdollistaa oppilaille yhdessä työskentelyn ja keskustelut. Soveltuvan palvelun kautta voidaan tuottaa, jakaa ja käsitellä tekstiä sekä kuvia ja videoita. Sosiaalisen median opetuskäytön toimintamalleja ja -palveluja mietittäessä on välttämätöntä sopia pelisäännöistä yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa.

3.1 Toimintaroolit sosiaalisessa mediassa

Sosiaalisen median palveluissa yksilö toimii useissa rooleissa. Opettaja toimii sosiaalisessa mediassa työssään pääsääntöisesti *organisaation edustajan* roolissa, jolloin hän on esim. yksikkönsä blogin tai Facebook-profiilin ylläpitäjänä. *Yksityisenä henkilönä* sosiaalisessa mediassa toimiessaan opettaja on palvelussa yksityiselämänsä nojalla omana itsenään. Joissakin tapauksissa opettajan yksityis- ja työroolit voivat sekoittua, koska osassa sosiaalisen median palveluista ei ole luvallista perustaa erillisiä käyttäjätunnuksia työ- ja yksityiskäyttöä varten. Sääntönä voitaneen pitää, että silloin kun sosiaalisessa mediassa toimitaan henkilökohtaisen käyttäjätunnuksen kautta, kyse ei ensisijaisesti ole työnantajan edustamisesta. Opettaja voi osallistua verkkokeskusteluihin työroolissaan tai yksityishenkilönä, jolloin on tarvittaessa selvennettävä oma rooli keskustelijoille epäselvyyksien välttämiseksi. Muistettavaa on, että Suomen lait ja työtehtäviin liittyvät vastuut ja velvollisuudet ovat voimassa sosiaalisen median käytössä myös koulutyössä. Salassapitovelvollisuus on pidettävä aina mielessä.

3.2 Oppiminen sosiaalisessa mediassa

Uusien opetussuunnitelman perusteiden mukaan oppilaille tulee opettaa perustietoa teknologiasta ja ymmärtämään sen toimintaperiaatteita. Sosiaalisen median kohdalla tämä tarkoittaa yleisimpiä some-palveluita ja niiden käyttötapoja arjessa, opiskelussa, työelämässä ja yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa. Sosiaalisessa mediassa keskiössä on ihmisten välinen vuorovaikutus ja sosiaaliset suhteet verkkoyhteisöissä, ryhmissä ja sosiaalisissa verkostoissa. Siksi sosiaalisessa mediassa on tärkeää ymmärtää sosiaalisia prosesseja kuten ryhmäytymistä, yhteisöllisyyttä ja verkostoitumista. Toiseksi sosiaalisessa mediassa on tärkeää osata tuottaa erilaisia sisältöjä ja ilmaista itseään kuhunkin verkkoympäristöön sopivalla tavalla. (Harto Pönkä: <http://www.opetin.fi/blogi/someketti-opettajille-uuden-opsin-mukaan/>)

Käytettäessä sosiaalista mediaa oppimistilanteissa, on opettajan tehtävänä tukea oppilaiden luovuutta ja itseilmaisua. Kannustaessaan oppilaita tiedon ja osaamisen jakamiseen opettaja harjoittaa oppilaita vastuullisuuteen ja aktiivisuuteen sosiaalisen median käytössä. Digitalisoitumisen mukanaan tuoma raju tiedon määrän ja saavutettavuuden kasvu on tuonut mukanaan myös opettajalle tärkeän roolin auttaa oppilaita arvioimaan ja käyttämään löytämäänsä tietoa oikein.

Sosiaalinen media oppimistilanteissa:

- eri oppiaineissa luodaan mahdollisuuksia taltioida omaa työskentelyä ja oppimista sekä rakentaa omaa oppimispolkua
- yhteistyön tekeminen, vuorovaikutus- ja ilmaisutaitojen kehittäminen sekä verkostoituminen
- tiedon hankkiminen, dokumentointi, aineiston kerääminen sekä esitysten ja muiden tuotosten luominen
- analysointi, reflektointi, vertaispalautteen antaminen sekä itsearviointien tekeminen
- oppilaiden kannustaminen yhteisöllisiin toimintatapoihin
- oppilaiden ottaminen mukaan päätöksentekoon
- itsetuntemuksen kasvattaminen
- työelämä- ja kansalaistaitojen oppiminen

Sosiaalisen median palveluihin voi rekisteröityä alle 15-vuotias oppilas vain huoltajiensa luvalla. Oppilas ei koulutyössä kuitenkaan voi kieltäytyä sellaisen sosiaalisen median käyttämisestä, johon ei vaadita rekisteröitymistä. Opettaja päättää opiskelutavoista ja -sisällöistä. Oppilaille on tärkeää antaa tietoa tekijänoikeusasioista ja sosiaalisen median mahdollisuuksien hyödyntämisestä sekä lisätä valmiuksia oman yksityisyyden suojelemiseen. Yhteisesti luodut ja sovitut säännöt sekä säädösten ja määräysten tunteminen luovat pohjaa turvalliselle oppimiselle.

Liite 1: Some ohjeet opettajille

4 OPPILAS SOSIAALISESSA MEDIASSA

Oppilaan oikeudet nettimaailmassa:

1. Oikeus yksityisyyteen

Kannattaa harkita tarkkaan omien yhteystietojen julkistamista. Omia henkilötietoja ja valokuvia ei saa antaa kenelle tahansa. Annettuja tietoja ja kuvia ei saa koskaan poistumaan internetistä. Oma salasana kuuluu vain omaan käyttöön ja sitä ei saa antaa edes omalle kaverille.

2. Oikeus olla rauhassa

Internetissä kaikki henkilöt eivät ole rehellisiä ja huijaaminen netissä on helppoa. Nettituttavia ei kannata tavata ilman luotettavan aikuisen mukana oloa. Tapaaminen pitää sopia aina julkiselle paikalle. Pelottavasta, vastenmielisestä tai muuten mieltä askarruttavasta asiasta pitää kertoa aina vanhemmille tai opettajille. Kiusaamisesta tai loukkaavasta käytöksestä voi kertoa myös palvelun ylläpitäjille.

3. Ei saa huijata

Internetissä olevaan tietoon on syytä suhtautua kriittisesti, sillä kaikki internetistä löytyvä tieto ei ole totta.

4. Huomioi ja kunnioita toisia käyttäjiä

Mieti tarkkaan, mitä kirjoitat internetiin. Älä loukkaa toisia käyttäjiä.

5. Oikeudet oman teokseen

Ilman tekijän lupaa ei internetissä saa julkaista hänen teoksiaan avoimesti. Teoksia ovat mm. kirjoitukset, valokuvat, elokuvat, videot yms. Toisen tekemän teoksen julkaisemiseen tarvitaan aina asianomaisen henkilön lupa.

Liite 2: Some-ohjeet oppilaille

5 HUOLTAJIEN ROOLI LASTEN SOSIAALISEN MEDIAN KÄYTÖSSÄ

Sosiaalinen media palveluineen on osa nykylapsen ja nuoren elämää. Se on yksi paikka muiden joukossa, jossa ollaan vuorovaikutuksessa muiden kanssa, pidetään yhteyttä kavereihin ja pidetään yllä kavereussuhteita. Sosiaalisessa mediassa vaihdetaan kuulumisia, iloitaan ja hullutellaan yhdessä. Sosiaalisessa mediassa voi kuitenkin törmätä vastoinkäymisiin, pahoittaa mielensä tai tulla kiusatuksi.

Huoltajan voi tukea lapsensa sosiaalisen median käyttöä:

- Ole kiinnostunut lapsesi netinkäytöstä.
- Kysy, mitä palveluita hän käyttää, mikä niissä on hyvää.
- Pyydä lastasi kertomaan, mitä hän sosiaalisessa mediassa tekee: millaisia kuvia tai videoita hän julkaisee, keiden kanssa hän on tekemisissä, kuuluko hän joihinkin verkkoyhteisöihin?
- Kysy, jos lapsesi voi näyttää, millaisia palvelut ovat.
- Kerro lapsellesi, että sosiaalisessa mediassa voi toisinaan tapahtua ikäviä asioita, kuten epäreilua arvostelua tai nimittelyä.
- Varmista, että lapsesi tietää, että voi kertoa sinulle myös ikävistä ja häiritsevistä kokemuksista. Kerro myös muista tahoista, joille lapsesi voi uskoutua.
- Ohjaa lastasi tutustumaan palvelun käyttösäätöihin ja yksityisyysasetuksiin.
- Kannusta toimimaan ystävällisesti ja toiset huomioivasti aina netissä toimiessa.
- Muistuta, ettei lapsesi kerro salasanaansa kellekään.

(Lähde: MLL vanhempainnetti: lapset ja media)

Huoltajat voivat toimia lapsilleen esimerkkinä median käytössä ja luoda perheen omat mediasäännöt:

- ohjata asialliseen käyttäytymiseen internetissä
- keskustella tavoista, jos netissä tapahtuu jotain ikävää tai nettituttu pyytää tapaamista
- sopia median parissa vietettävästä ajasta ja sen seurannasta
- luoda säännöt siihen, millaisia kuvia ja tietoja omasta perheestä ja muista ihmisistä saa laittaa nettiin
- muistuttaa toimintatavoista, kun rekisteröidytään verkkopalveluihin ja maksullisiin nettipalveluihin ja kun ladataan mobiilisovelluksia
- ohjata tietoturva-asioissa

Käytetyt lähteet:

http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/lapset_ja_media/lapsi-sosiaalisessa-mediassa/

www.edu.fi/tvt opetuksessa

Laukaan kunnan sosiaalisen median ohjeet opettajille, oppilaille ja vanhemmille

Opetushallitus: Sosiaalisen median opetuskäytön suositukset 27.2.2012

Some-ohjeet opettajille

Tutustu sosiaalisen median palveluihin monipuolisesti

- Tutustu ainakin yleisimmin käytettyihin sosiaalisen median palveluihin.
- Osallistu sosiaalisen median koulutuksiin. Tällöin löydät itsellesi parhaiten toimivat some-palvelut.
- Käytä palveluita ensin itse (mitä ei itse osaa, ei voi opettaa). Oppiminen vie aikaa, käytä palveluita aktiivisesti.

Käytä sosiaalista mediaa oppimisen tukena

- Opetussuunnitelman mukaan oppilaiden tulee voida harjoittaa taitojaan monimediaisissa, teknologiaa eri tavoin hyödyntävissä oppimisympäristöissä.
 - o Projektityöskentely, yhteisöllinen oppiminen.
 - o Monilukutaidon opettelu. (Monilukutaito tarkoittaa taitoa hankkia, yhdistää, muokata, tuottaa, esittää ja arvioida tietoa eri muodoissa, eri ympäristöissä ja tilanteissa sekä erilaisten välineiden avulla.)

Käy eettistä keskustelua ja opasta vastuullisuuteen

- Tutustu sosiaalisen median palvelujen sääntöihin, ne ovat kuitenkin aivan arkipäivän asioita
 - o käyttöehdot, kuten ikäraajat
 - o lait, kuten tekijänoikeudet ja yksityisyyden suojan noudattaminen
 - o Uusi opetussuunnitelma kehottaa kannustamaan tiedon jakamiseen. Jokainen on periaatteessa vastuussa jakamansa tiedon oikeellisuudesta.

Huolehdi oppilaiden turvallisuudesta

- Nuoret ja lapset voivat suhtautua liian luottavasti somessa toimiessaan. Jotta riskeihin osataan varautua, täytyy niistä ensin tietää.
- On tärkeää osata huolehtia omasta turvallisuudestaan ja yksityisyydestään, kunnioittaa muiden asettamia rajoja sekä huolehtia kavereista.
 - o Yhteisöllistä ja toisista huolehtivaa toimintakulttuuria on hyvä rakentaa ensimmäisestä koulupäivästä lähtien. Rakenna ”kaveria ei jätetä” -kulttuuria.

Ennaltaehkäise kiusaamista yhteistyössä kotien kanssa

- Lasten ja nuorten some-ryhmissä tapahtuu myös kiusaamista.
 - o Kiusaamista voi olla toisista otettujen kuvien ja videoiden levittämistä verkossa, ryhmän ulkopuolelle jättämistä, toisen nimellä esiintymistä tai vainoamista some-palveluissa.
 - o Aina kiusaaja ei edes ymmärrä kiusaavansa ja sitä, miten paljon vahinkoa hän kiusatulle aiheuttaa.
- Vanhemmat ovat avainasemassa havaitsemaan somessa tapahtuva kiusaaminen. Kiusaaminen voidaan ottaa esille esimerkiksi samassa yhteydessä, kun sovitaan koulun ja kotien yhteisistä älypuhelimien käytön pelisäännöistä.

Tee yhteistyötä kollegoiden kanssa

- Opetussuunnitelman mukaan tieto- ja viestintäteknologiaa hyödynnetään suunnitelmallisesti perusopetuksen kaikilla vuosiluokilla, eri oppiaineissa ja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa sekä muussa koulutyössä. Tämä edellyttää opettajien välistä yhteistyötä sekä opettavien tv- ja some-taitojen koordinointia

Ohjeet perustuvat Harto Pönkän opetin.fi-sivustolla 28.10.2015 julkaistuun kirjoitukseen "*Someketti opettajille uuden OPS:in mukaan*".

Some-ohjeet oppilaille

1. Ole rehellinen

- Jokainen vastaa omista teoistaan internetissä. Mieti aina, mitä teet tai sanot.

2. Kunnioita toisia käyttäjiä

- Mieti, mitä kirjoitat internetiin. Älä loukkaa toisia käyttäjiä. Ole kohtelias. Kirjoita ja julkaise internetissä mieluummin positiivisia asioita.

3. Salasanan käyttö

- Keksi sellainen salasana, jota muut eivät arvaa helposti.

4. Henkilötietojen käyttö

- Älä kerro internetissä koko nimeäsi, osoitettasi tai puhelinnumeroa. Joku voi käyttää niitä väärin.

5. Älä luota vieraisiin

- Internetissä on helppo valehdella esim. ikä, sukupuoli ja valokuva. Jos haluat tavata uuden nettiystäväsi, ota ensimmäiseen tapaamiseen mukaasi joku luotettava henkilö. Sovi tapaamispaikka julkiselle paikalle, jossa on muita ihmisiä.

6. Kaikki, mitä näet tai luet, ei ole aina totta

- Ole varovainen Internetmainosten kanssa. Niissä luvataan, että olet voittanut rahaa tai tavaraa. Nämä mainokset ovat huijausta.

7. Älä varasta

- Lataa musiikkia ja elokuvia vain laillisilta sivuilta. Kun käytät internetistä kopioitua tietoa omissa töissäsi, kerro aina, mistä löysit tiedon.

8. Älä levitä

- Jos olet ostanut musiikkilevyn tai elokuvan tms., et saa jakaa siitä kopiota internetissä.

9. Ostosten tekeminen turvallisesti

- Jos teet ostoksia luottokortilla, tarkista, että osoiterivillä on lukon kuva tai https-merkintä. Sivusto on tällöin suojattu.

10. Käytä sähköpostia oikein

- Kirjoita sähköpostiin vain sellaisia tietoja, jotka voisit sanoa toiselle myös kasvokkain. Mieti aina, kun avaat liitetiedoston, onko sen avaaminen turvallista.

11. Kerro aikuiselle

- Jos sinua kiusataan internetissä tai näet hämmentävää tietoa, kerro siitä opettajalle tai huoltajillesi.

12. Väärinkäytöksistä rangaistaan

- Uhkaaminen, varastaminen, huijaaminen ja toisten kiusaaminen ovat myös internetissä rangaistavia tekoja.